

LUGOSSY EMMA—GÖNYEY SÁNDOR:
Magyar népi táncok.

Molnár István tánckönyve után már a második munka, mely a magyar néptáncról ez évben megjelent. A népi táncaink feljegyzése és népszerűsítése körül tapasztalható élénkség örvendetes jelenség és azzal a reménységgel biztat, hogy végre csakugyan megindul valami rendszeres és maradandó munka ezen az elhanyagolt területen. Az új könyv egyik szerzője az Opera tánctanára, hivatott szakértője a tánc elméletének és gyakorlatának, a másik szerző néprajzos, a népelet és a néptánc gyakorlati ismerője. Ennek a társulásnak csak örvendetes eredménye lehet a gyűjtés szakszerűsége tekintetében s reméljük, hogy ez a néhány feljegyzés csak bemutatkozás, amit fokozatosan az egész magyar táncgyomány összegyűjtése fog követni.

Már ebben a közlésben is újítással jelentkeznek: az új módszerrel a táncleírásban. Tudjuk, hogy ezt az újítást — a Párisban kialakult különleges táncírást — sokan idegenkedve fogadják, bonyolultnak, fölöslegesnek találják. Meg kell azonban gondolni, hogy a kottaírás sem kevésbé bonyolult, hiszen több évi tanulás kell hozzá, hogy könnyen és biztosan használja valaki — mégsem hiszem, hogy bárki is vissza akarna térni az írástalan zenére, pedig régi dalárdaink példája alapján még fölöslegesnek is mondhatnánk, mert hiszen ők is pusztán gyakorlati úton tanulták be a darabokat, anélkül, hogy az írást értették volna.

Olyan összetett valami, mint a tánc, csak bonyolult jelrendszerrel örökíthető meg. Ha mégis fiatal gyerekek képesek „letáncolni” írás után az ismeretlen táncot, minden apró részletével együtt, akkor ennek a rendszernek létjogosultságát nem lehet kétségbe vonni.

Emellett a könyv szóban is leírja a táncokat, sőt ábrákkal is érzékelteti, úgy, hogy „avatatlanok” is használják, akik a jelmagyarázatból nem értik meg mindjárt az új írás rendszerét. Reméljük, hogy a közönség megkedveli a könyvet és a közölt táncokat

s a szerzők elkövetkezendő munkájának mindig szélesebb körben támad visszhangja és folytatása.

Süss föl nap. (Misztótfalusi.)

Népköltészetünk iránt egyre növekvő érdeklődés tapasztalható, de még mindig nem mondhatjuk el, hogy olyan helyet foglal el műveltségünkben, amilyent nemzeti és emberi jelentőségénél fogva megérdemelne. Sok jó, összefoglaló kiadvány segítene ezen a hiányon, mely egy kötetben tenné hozzáférhetővé a közönség számára mindazt, ami jelenleg csak különböző gyűjteményekben szétszórva található. Ezért üdvözljük ezt a kiadványt, mely első kísérlet arra, hogy a népköltészet különböző műfajait összevágassza a legfontosabb gyűjtemények anyagából és együtt adja az olvasó kezébe. Sajnos, azonban, hogy ez a szándék inkább csak megmutatkozik, de nem jut érvényre következetesen. Az anyag összeválogatásában nagy az aránytalanság a mese javára. Tulajdonképp nem egyéb az egész kötet, mint egy válogatott mese-gyűjtemény, melyet néhány ballada, nagyon kevés népdal és talós kérdés egészít ki. Egyes műfajok teljesen kimaradtak, mint például a drámai szokások: betlehemezés, pünkösödés, szentiváni ének stb. és a közmondások. De ami a lírai népdalból belekerült, az is olyan elenyészően csekély, hogy fogalmat sem nyújt a népköltészet gazdagságáról. (Igaz viszont, hogy azt legalább dallamával együtt közölték, ami nagyon örvendetes kezdeményezés.) Sőt még a gazdagon képviselt meseanyagban is van egyoldalúság: a szerkesztő láthatóan előnyben részesíti az „észszerű” vagy helyesebben „csodátlan” meséket, tréfás és hazug meséket a valódi mesék rovására. Ilyenformán a „Süss föl nap” még nem az a teljes összefoglalás, melyből a magyar népköltés teljes gazdagságát megismerhetné a közönség, de amíg ilyen kiadványunk nincs, addig ez is hasznos szolgálatot teljesít, mert ha nem is adja a teljes népköltést, de amit ad, az része a népköltésnek, hiteles, eredeti és érdekes.

Vargyas Lajos

Válasz 1947 / VII évf. 12. sz. 569. old